

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
opoldan.

Oredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna peti-
vratca 75 vin., pogojen
prostor 1'25 v; razglasi in
poslano vrstica po 1'50 v;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna številka stane
40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklame se za
list so poštno proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Za vojno revolucija.

Stavke vseh povsod.

Da bomo imeli takoj po končani svetovni vojni najhujše socialne spore, da se bodo razredni konflikti po končanem razbojniškem kapitalističnem krvoprelitju še vse bolj poostriili nego bi se sicer, o tem ni bilo nikoli dvoma. Da bodo pa ti socialni boji zavzeli takoj tako obsežno in nevarno obliko, kakor jo zavzemajo v zadnjem času, tega si vsaj kapitalizem ni pričakoval, kajti v tem slučaju bi se bil pač temeljito premislil, preden bi se bil odločil za svetovno vojno. Razredni boji se nadaljujejo na vse štiri, postajajo vedno večji, vedno nevarnejši, to nam pričajo zlasti neštevilne delavske stavke, ki se pojavljajo da za dnem na vseh koncih in krajih — zlasti pa — in to le baš značilno — v zadnjem času ponajveč v takozvanih zmagovalnih entitnih državah. Spodaj prinašamo nekaj brzojavov o stavkah na Francoskem in drugod, in sicer le tiste brzojave, ki govorijo o večjih stavkah. Kajti skoro nemogoče je beležiti vse one neštevilne stavke, ki neprestano pretresajo gospodarsko življenje Evrope, Amerike, Avstralije in celo Azije (Japonska).

Vse te stavke, vsi ti gospodarski in politični spori, proti katerim modre kapitalistične vlade ne vedo že več kaj ukreniti, so najzgovornejši dokaz, da se ni še gospodarsko in politično življenje niti naimanj ustalilo, da gremo vse prej z rapidnim korakom ogromnim viharjem naproti.

Vse te manjše in večje delavske stavke so prva hrupna znamenja bližajočega se končnega boja med mednarodnim delavstvom in svetovnim kapitalizmom. Kdo bo v tem boju zmagal, vemo vsi. Socijalistični cilj se bliža svojemu uresničenju. Ali si bo znal kapitalizem neizogibno podaljšati življenje z modrejše politiko? Dvomimo. Delavske stavke se medtem vseh povsod ponavljajo in ponavljajo in mi jih beležimo

Delavsko gibanje na Francoskem.

LDU, Berlin, 23. (ČTU.) Iz Lyona javljajo, da stavka na Franco-

skem čez 600.000 delavcev. Obstoja nevarnost, da v vsej industriji zastane delo. Poroča se tudi o krvavih spopadih med policijo in stavkajočimi.

Stavka lekarnarskih delavcev v Zedinjenih državah.

LDU, New York, 23. (DunKU.) Reuter poroča: Danes je tajnik narodnega odbora za organiziranje stavke lekarnarskih in lekarnarskih delavcev izdal izkaz, po katerem stavka 284.000 delavcev.

LDU, Amsterdam, 23. (DunKU.) Po »Telegraafu« poročajo »Times« iz New Yorka, da se bo 100.000 delavcev pridružil stavkajočim, vsled česar se bo moralo ustaviti obratovanje vse industrije. Jeklene družbe pa zagotavljajo, da se ni več kakor 35 % delavcev odzvalo pozivu, da nehajo z delom. Širi se bojazen, da ne bi izbruhnila resni nemiri.

LDU, Pittsburgh, 23. (DunKU.) Reuter poroča: Vse delavske v pitburskem okolišju je včeraj popoldne prišlo do spopada med državno policijo in množico, ki je hotela zborovati pod milim nebom. Nihče ni bil nevarno ranjen. Aretiranih je bilo 19 oseb.

Rudarska stavka ob Mozeli.

LDU, Pariz, 23. (DunKU.) Agence Havas poroča: V rudniškem okraju ob Mozeli je izbruhnila stavka.

Stavka v Bremenu in Hamburgu.

LDU, Nauen, 23. (Brezžično.) V Bremenu stavkajo pristaniški delavci, ki zahtevajo večjo mezdno. Ker so sili mornarje, da naj bi opravljali delo stavkajočih pristaniških delavcev, so stopili tudi mornarji v stavko. Nato se je tudi pričela simpatijska stavka v Hamburgu. Istočasno zahteva nemška mornariška zveza, ki jo vodijo radikalni elementi, nov mornariški red, po katerem bi bilo onemogočeno, da bi kljub stavki smele ladje odpluti iz luke. Obstoja nevarnost, da se stavka razširi tudi na druga pristanišča v Severnem morju.

njegova potreba danes ni manj nujna, kakor je bila pred svetovno vojno in pred našim osvobodjenjem. Naproti bi dejal, da je celo nujnejša, kakor je nujnejša sistematična izdaja spisov.

»Mladinskih« — da se prav razumemo. Kdor misli pod zana-

movanjem »mladinsko slovo« le na ono, ki so je napisali takozvani »mladinski pisatelji«, ne pozna mladinskega slova. Vedeti namreč moramo, da mladina ne potrebuje kakega svojega posebnega slova in da je za njo dobro le ono, kar je za odraslega čitatelja najboljši. Tiste poučne povesti, napisane »za mladino« in na debelo in na drobno pretaknjene z moralo, sploh niso spisi za mladino; vse to je le neko posili-slovstvo, za katero noben slovestnik ne ve, kaj bi z njim. »Za mladino« posebe pisati, je potrat časa in sil. Fr. Levstik in Zupančič sta bogme naša velika človeka, a če sta posebe pisala izrecno za mladino, sta pisala tako, da ima slovestni gourmand nad temi spisi svoje posebno veselje. Pri takozvani »mladinski literaturi« niti ne mislim na te umetniške in pri sestavi seznamka mladinskih spisov bi jih uvrstil le kot bisere na prvo mesto. Obče pa mislim pri mladinskih spisih na naše najboljše slovestnike sploh; da izvajam iz njihovega števila takoj dva: Jurčiča, ki je pisal svoje romane in novele predvsem za odrasle, in Erjavca, ki je izdal svoje poljudne prirodoopisne spise za narod.

Če omenjam ta dva, je to zato, ker z njuno navedbo obenem označim snov mladinskemu slovu v prozi: umetniške povesti in poljudno znanstvo. Res izobraževalno je namreč le ono čtivo, ki ima svojo umetniško ali znanstveno ceno.

Prvega kot drugega imamo v našem »mladinskem slovu« premalo ali celo nič. Oziroma, če hočete, zlasti umetnih — ne umetniških — povesti preveč. Tako malo vemo, pri čem da smo, da mirno lahko naštejemo vse te stopnje. Manjka nam sistematična ureditev, ker nismo nikdar imeli sistematične gojitve mladinske knjige. Uravnavala je ni za to poklicana javnost, uravnavala je ni kritika. In mislim, da bi one nagrade, ki so se kdaj slučajno razpisale za »najboljši mladinski spis«, razpisane za ureditve mladinskega slova več zalegle. Tako pa danes niti ne vemo, kaj v tem »slovstvu« pravzaprav imamo. In preden se spravimo na potrebno delo, da začnemo sistematično gojiti slovo za našo mladino in za našo dečo, je treba, da pregledamo vse to, kar je bilo pisano in izdano »za mladino«, da rešujemo in rešujemo, dokler nam ne ostane na vrhu res samo zrnje.

To reševanje nam da seznamek naših mladinskih spisov.

Temu prvemu sledi drugo nujno opravilo. V mislih imam zlasti siste-

matično mladinsko izdajo naših klasikov. Ta ne bodi iz bogvekakih nagibov »posebe prikrojena«, marveč taka, da poda mladini res izbor, t. j. najboljše iz celote. Dozdaj tega nismo imeli in kar je izšlo, je izšlo takorekoč slučajno. Dobili smo V. Vodnika, izšlo je nekaj Erjavca, Levstikov Krpan je prišel v praznični obliki; a vse to je bilo tako, kakor da smo segli v bogastvo in kar je obviselo, je dospelo na dan. V takile zadevi pa mislimo, da bi ne smeli odločati slučaj, temveč bi bilo potrebno sistematično delo. Tudi ni, da bi začenjal tako delo posameznik; loti naj se ga marveč katera naših kulturnih institucij, Slov. Matica, Smohorska družba, Socialna Matica ali katera koli, samo loti naj se ga! Najboljši poznavalci našega slova, kritiki s širokim obzorjem, umetniki, neozko-srčni psihologi in pedagogi so poklicani v to, da pod okriljem te ali one naše kult. družbe osnujejo odsek, ki prevzame te naloge. Vsi navedeni so poklicani zato, ker je treba čtivo za mladino presojati z estetskega in pedagoškega stališča. Odsek za mladinsko slovo pa bi moral biti stalen; saj njegove naloge ne bodo izčrpane, dokler bo kaj naše mladine, ki bo rabila čtivo.

Tako spravljam s temi vrsticami vnovič v javnost predlog za ustanovitev omenjenega odseka. Upam, da poslednjikrat; zakaj, če nihče drugi, kličejo po njem naše šolske knjižnice.

Dr. Lotrič:

Misli o šolstvu.

(Dolge.)

V Atenah je živel velik modrijan Anaksagoras. Učil je, da je sonce velik plamen, najbrž velik žareč kamen. To je bilo za Atence nekaj novega. Večina je smatrala ta nauk za napaden, da naravnost krivoverski. Anaksagoras je bil vsled tega svojega nauka preganjan. Celot njegov učenec Sokrates mu je nasprotoval glede tega nauka, ker Anaksagoras ni mogel jasno dokazati tega svojega domnevanja. Danes vemo, da so se Atenci s Sokratom vred motili, ter da se je Anaksagoras z omenjeno svojo teorijo precej približal resnici. Moderna veda je s pomočjo spektralne analize dokazala, iz kakih plinov obstoja sonce. Anaksagorov nauk o soncu je bil toraj zelo blizu resnici. Motila se je ogromna večina Atencev, ki je stargla modrijana preganjala in proglasila za krivoverca, čeprav je učil resnico.

Se hujša usoda je doletela Sokrata samega. Ustanovil je v Ate-

nah nekako »ljudsko univerzo« in sicer na mestnem trgu, toraj na prostem. S svojimi učenci se je sprehajal po trgu in razpravljal z njimi o raznih učenih problemih. To je bil v resnici prvi javni modroslovni zavod. Način njegovega poučevanja se je vršil v obliki razgovora. Stavila so se razna vprašanja, na katera se je odgovarjalo. Ta metoda pouka se še sedaj imenuje sokratična. Da bi povzdignil vedo na višjo stopnjo, se ni hotel veliko pečati z raznimi zagonetnimi vprašanji, n. pr. kako je nastal svet, kak je njegov cilj in podobno. Ta vprašanja je smatral veliki modrijan za nerazrešljiva. Priporočal je svojim učencem, da naj se pečajo rajše s takimi znanstvenimi strokami, ki so bolj sigurne, bolj realne in uporabne za življenje. Bil je toraj pristaš strokovne vede. V Atenah je bila tedaj navada, da so bolnike zdravili doma v družini sorodnikov, ki so se pri tem posluževali raznih vrah in čudodelnih zdravil. Kdor pa se je moral radi kakega delikta zagovarjati pred sodiščem, je pripeljal s seboj svoje sorodnike, ki so se pred sodniki jokali, da bi jih na ta način omeščali. Sokrat pa je Atence učil, da je tako ravnanje nesposobno. Rekel je: v bolnici potrebuješ strokovnjaka-zdravnika, ne pa babje-vernih sorodnikov. Kazal je na velike vspehe sodobnega slavnega zdravnika Hippokrata in priporočal svojim sošolcem, da naj tega poslušajo. Če pa imajo opravka s sodiščem, naj si vzamejo dobrega pravnika. Sokrat je učil, da vedno vodi človeka k plemenitosti in kreposti. Kdor išče resnico, išče krepost in poštenost. Predvsem spoznavaj samega sebe! Opazuj zunanji svet in videl boš, kaka harmonija in razum vlada v njem. V zunanjem svetu se ravna po svojem razumu, katerega moraš vedno bistriti. V notranjosti pa poslušaj svoj vest, ta ti pove, kaj je dobro in kaj slabo. Kdor kaj pregreši, naj se ga ne kaznuje, ampak pouči in poboljša. Ljudje žive, ne da bi kaj premišljali. Zato jih je treba buditi iz zaspanosti in nevednosti. Ni pa samo modroval, ampak tudi živel po svojih naukih. Ko je bil Sokrat star 70 let, so ga obdolžili trije so-meščani, da ne veruje v bogove, v katere veruje atenska občina, ampak da hoče vpeljati nove bogove. Vrh tega pohujšuje s svojimi nauki mladino. Zato naj se ga kaznuje s smrtjo. Bil je res obsojen na smrt. Moral je izpiti strup. Ni pa še preteklo eno leto po njegovi smrti, ko se je prebudila v Atencih vest, Sprevideli so, kako krivico so na-

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil
Fran Albrecht.

(Dolge.)

Pred številko dve velike, štrnadstropne hiše ste se je enkrat okrenili in stopili potem skozi duri. Naslonil sem se na plinovo svetilko zraven vodnjaka in prisluškoval nato njunim korakom po stopnicah; v drugem nadstropju so onemeli. Stopil sem od kandelabra in se ozrl gori na hišo. Tedaj se je zgodilo nekaj čudnega. Visoko gori so se jeli premikati zastori, tik za tem se je odprlo okno, glava se je sklonila ven in dvoje bistrh oči me je objelo. Ylajall je rekla polslišno in čutila, kako sem zardel. Čemu ni zaklicala na pomoč? Čemu ni pahnila cvetličnega lončka doli, meni na glavo, ali poslala koga, da me prepodi? Gledava si v oči, ne da bi se genila; to traja eno minuto; misli beže med cesto in oknom semintja, a besede ne izgovoriva. Ona se okrene, jaz vzdrgetam, nekaj se je naravno dotaknilo mojih čutov; vidim rameno in hrbet, ki izgine v sobi. To, kako se je nalahno odpravljala od okna, naglas, ki je ležal v tej kretnji z ramenom, — to je bilo, kot da mi je pokimala v pozdrav; moja kri je občutila ta nežni pozdrav in v istem hipu sem postal ves čudežno vesel. Nato sem se napolil po cesti navzdol.

Nisem se upal ozreti in nisem vedel, je-li še enkrat stopila k oknu; čimbolj sem tehtal to vprašanje, tembolj sem postajal nemirnejši in nervoznejši. Domnevam, da stoji v tem hipu tam gori in zasleduje natančno vse moje kretnje. Bilo je strašno neznosno, vedeti, da me na ta način nekdo od ozad opazuje. Napel sem vse svoje sile in šel dalje; noge so mi pričele trepetati, ker sem namenoma hotel lepo hoditi. Da bi se videl mirnega in ravnodušnega, sem mahal z rokami, krepko pljunil in vzravnal glavo, toda vsekup ni nič pomagalo. Neprestano sem čutil na tilniku oči, ki me zasledujejo; ledeno me je spreletavalo. Navsezadnje sem pobegnil skozi stransko ulico proti zastavljalnici, hotel dobiti svoj svinčnik.

Ni ga bilo težko dobiti. Mož mi je sam prinesel telovnik in me prosil, da preiščem vse žepa; našel sem tudi nekaj zastavnih listov, ki sem jih vtaknil k sebi in se zahvalil prijazenmu možu za njegovo ljubeznjivost. Vse boljbolj mi je ugajal in nenadoma mi je bilo mnogo na tem, da bi napravil dober vtis nanj. Stori sem en korak proti durim in se nato spet okrenil proti pultu, kot da sem nekaj pozabil; menil sem, da sem mu dolžan pojasnila in pričel sem potihem požvižgavati, da bi mu vzbudil pozornost. Nato sem vzel svinčnik v roko in ga držal kvišku.

Saj bi mi še na um ne prišlo, da bi napravil tako dolgo pot vsled kakšnega svinčnika, sem rekel; toda s tem-le je to nekoliko drugače, čisto posebna zadeva. Kakor je videti neznan — tale konček me je čisto eno-

stavno napravil za to, kar sem, me je takorekoč postavil na moje mesto v življenju...

Več nisem rekel. Mož je stopil čisto k pultu. »Tako?« je rekel in me pogledal radoznalo. S tem svinčnikom sem napisal svojo razpravo o filozofskem spoznanju v treh zvezkih, sem nadaljeval hladnokrvno. Ako pač še ni slišal govoriati o tem?

Možu se je zdelo, da je že slišal ime, naslov knjige.

Da, to sem napisal jaz! Zato se torej pravzaprav ne sme čuditi, ako zahtevam svoj svinčnik, ki je zame neprecenljive vrednosti. Saj je skoro kot kak majhen človek! Sicer pa da sem mu na vso moč hvaležen za njegovo dobrohotnost in da mu tega nikoli ne pozabim — gotovo, gotovo, tega mu ne pozabim nikoli; mož-beseda; takšen sem pač in on to zasluži. Adijo.

Šel sem proti durim in se držal, kot da mi je moč preskrbeti možu visoko mesto pri ognjegasih. Prijazni zastavljalec se je dvakrat priklonil, predno sem prišel skozi vrata, jaz pa sem se še enkrat okrenil in pozdravil.

Na stopnicah sem srečal žensko, ki je nelsa v roki potno torbo. Plišno se je prihlubila vstran, da mi napravi prostor in jaz sem nehote posegel v žep, da ji kaj podarim; ker nism ničesar našel, sem se ozlovoljil in šel s povešeno glavo dalje. Kmalu nato sem slišal, da je tudi ona potrkala na budo; pred njo je bila rešetka iz železne žice in takoj sem spoznal njen škripajoči glas, če se je je kdo s prstom dotaknil.

Solnce je stalo na južni strani, bilo je okoli poldne. Mesto je pričlenjalo prihajati na uoge, približal se je čas za promenado in pozdravlajoči, smehljajoči se ljudje so pričeli valoveti po Karel-Ivanovi cesti. Stisnil sem komolce k sebi, se napravil čisto majhnega in se neopazno izmuznil mimo nekaterih znancev, ki so se postavili na vogalu vseučilišča, motreč mimoidoče. Tako sem stopal zatopljen v misli proti grajskemu holmcu.

Vsi ti ljudje, ki sem jih srečal, kako lahkotno in veselo so pozibavali z glavami in se kretali skozi življenje kakor preko plesne dvorane! V nobenem očesu bolelosti, na nobenem ramenu tovara; morda niti tegobne misli, niti ne skrivne muke v kakšni teh veselih duš. In jaz sem stopal tik ob teh ljudeh, mlad in jedva razcvetel, in jaz sem že pozabil, kakšna je bila sreča! Poigraval sem se s to mislijo in našel, da se mi je zgodila okrutna krivica! Čemu so ti poslednji meseci tako strašno trdo ravnali z mano? Nič več nisem poznal svojih čutov in od vseh strani so me naskakovale najbolj čudaške nadloge. Nisem mogel sesti sam na klop ali iti kamorkoli, ne da bi me napadle male, brezpomembne slučajnosti, nadlože malenkosti, ki so se vgnezdile v moje predstavo in razkropile moje moči v vse vetrove. Pes, ki me je oplazil, rumena roža v gumbnici neznanca, vse je povzročalo, da so jele moje misli vibrirati in se dolgo pečati s tem. Kaj mi je neki bilo? Jeli prst Gospodov pokazal namerje? (Dolge prih.)

pravili Sokratu. V njihovih dušah je nastal velik prevrat. Dva Sokratova tožnika so usmrtili, eden pa je izginil brez sledu. Sokrata, katerega so usmrtili kot krivoverca in zapeljivca mladine, so proglasili potem kot najmodrejšega človeka na svetu. Na tozadevno vprašanje Sokratovega učenca Chairefona je odgovorila delijska prorokinja: »Moder je Sokrates, modrejši je Evripid, med vsenimi modrijani pa je najmodrejši Sokrat«.

Glose.

Pametna odločitev. Po poročilu grškega »Arbeiterwille« so naznanili pristajati štajerske skupine avstrijske komunistične stranke avstrijskemu delovnemu zastopstvu socialno-demokratske stranke, da izstopajo iz komunistične stranke, ker so prišli do spoznanja, da takтика te stranke škoduje proletariatu in da pripravljajo tla za reakcijo. Dogodki v Nemčiji in Madžarski so pokazali, da zgodovinski razvoj, čisto socialistične ali komunistične države začnejo se izključiti. Iz tega vzroka so sklenili, da vstopijo zopet nazaj v socialno demokratsko stranko pod pogojem enake svobode načelnih izjav v stranki. Le ne cepiti moči, bodi naše prvo in glavno načelo!

Ameriški Jugoslovanci za svojo domovino. Beremo v slovenskih ameriških časopisih, da so razna društva naših ameriških rojakov poslala na posamezne senatorje peticije glede jugoslovanskih, po italijanski armadi zasledenih ozemelj. Senatorji so na te peticije tudi odgovorili. Iz odgovorov je razvidno, da bo washingtonska vlada poizkusila popraviti krivice pariške mirovne konference, ki jih je ta napravila malim narodom.

Boj proti dragini v Ameriki. Tudi v Ameriki je nastala po vojski draginja. Z njo v zvezi so močna delavska gibanja. Vlada je izdala že mnogo odredb tičečih se znižanja cen. Tako je omejila ali sploh prepovedala izvoz gotovih produktov; nastopa tudi proti onim, ki si grožijo živila v svojih skladiščih, kjer lihi drža cele mesece, da, cela leta, da pridejo z njimi na dan, ko je za dotična živila najbolj trda. Takrat seveda jih lahko nastavijo po poljubnih cenah in tako poljubno

odirajo ljudstvo. V Washingtonu je bilo že mnogo takih trgovcev aretiranih, ki so si gromadili v svoja skladišča krompir. V Bostonu so zaprli devet oseb in obtožili osem družb, ker so nad eno leto dni skrivali ogromno množico rib, mesa in lažjih produktov. V New Yorku so v začetku tega meseca našli ogromne skrite zaloge; katerih natančni podatki pa nimajo. Župan Hyman je poročal o prvem uspehu preiskav in rekel, da so našli v skladiščih milijardo kokošjih jajc, pet milijonov funtov masla, osem milijonov funtov sladkorja, sedem moke, petinšestdeset milijonov funtov kave in petnaest milijonov funtov svežega mesa itd. In ljudstvo mora stradati in stradati in si komaj kupuje najnujnejši potrebni živež. Evo vam kapitalistične morale...

Samo kratko sliče! V Pittsburgu so koncem avgusta zastavljali cestni železničarji. Ko je stavka trajala že ena tista dan, so sodniški upravitelji skušali prelomiti stavko na ta način, da so poslali iz remiz vozove, ki so jih vodili stavkavkeži. To pa je izzvalo velike nemire. Za cestnoželezniški vozovi so sledili tovorni in drugi avtomobili, ki so zavozili pred motorni voz, tako da cestna železnica ni mogla dalje. Prišlo je do hudih bojov med stavkavkami in s stavkavkami simpatizirajočimi občinstvom. Pričeli so pokati samokresi, policija je nastopila. Nekaj cestnoželezniških vozov je bilo uničenih in več ljudi težko ranjenih. — Slične stvari se zadnje čase dogajajo po vsej Ameriki ob vsaki stavki. Seveda preganjanja delavskih voditeljev-socialistov ne izostanejo. — V Charlotte n. pr. so bile ob priliki cestnoželezniške stavke ubite 3 osebe in 13 je bilo težko ranjenih. — Vidimo, da delavstvo bojuje v Ameriki hude in krvave boje. Ni čudno, saj je kapitalizem v Ameriki na višku svojega razvika... Ne motimo se, če trdimo, da bodo boji za družabni preobrat v zapadnih, danes »zmagovitih« in zmage pijanih državah mnogo ostrejši kot v vzhodnih in srednji Evropi. Sicer pa zmagovalcem njih »zmago« že greni upravičen strah. Proletariat stopa dnevno v večjo silo na plan...

Republikanski kandidat za predsednika Združenih držav bo po »Liberty« najbrž generalmajor Leonard Wood.

Brzljavne vesti.

(Naša izvirna poročila.)
Upori Albancev.

Arnavti so potisnili italijanske predstraže iz Kroe Bormili proti Draču. Italijani evakuirali Albanijo, puščajo velik plen v rokah upornikov in gredo proti Valoni.

Bolgari proti teritorialnim klavzulam mirovne pogodbe.

Bolgarski delegat Todorov je izjavil, da je Bolgarska pač pripravljena podprati gospodarske pogoje mirovne pogodbe, ne pa klavzul, ki hočejo Bolgarijo kaznovati na ta način, da se Bolgariji odvzame pokrajine, ki so skozinskozi bolgarske. Bolgarija bo stavila protipredloge.

Jugoslavija.

Ministrska kriza.

LDU. Beograd, 23. Zjutraj se je nadaljevala seja kronskega sveta. Na dnevnem redu današnje seje je bilo poročanje o zunanjem položaju in o delovanju naših delegatov v Parizu. O jadranskem vprašanju je poročal minister za zunanje stvari dr. Trumbić. Kakor čujemo, stoji rešitev jadranskega vprašanja tako-le: V Parizu se pričakuje odgovor predsednika Wilsona na poslednji predlog Italije. Govori se, da je bilo v teku posvetovanja o zunanjem položaju odločeno v kronskega sveta, da se prične s sestavo nove vlade, ki naj bi sprejela končni sklep v naših odnošajih glede podpisa st.-germain-ske pogodbe. — Predsednik narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovič bi imel nadaljevati svojo mislijo in se včeraj sestati s Protičem, dr. Laginjo in dr. Korošcem, ki so svoj odgovor glede vstopa v vlado odložili na prihod naših delegatov iz Pariza. Do tega razgovora danes ni došlo, ker je sestanek načelnikov klubov s članj naše delegacije trajal do 8. ure zvečer. Želja je, da bi bila nova vlada čim jačja po skupinah, ki naj bi bile v njej zastopane in da se sestavi po možnosti koncentracijska vlada. Nadalje se želi, da se nova vlada čimprej sestavi. Kakor doznavamo, vlada pri naših delegatih skeptično razpoloženje z ozirom na sestavo nove vlade, zlasti glede vtišov, ki so jih dobili v stiku s posameznimi parlamentarnimi skupinami in odličnimi političnimi osebami.

Govori se, da so Kofaralji, da so na gotovi strani našli malo dobre volje glede medsebojnega popuščanja radi sestave koncentracijske ali široke koalicijske vlade.

VPRASANJE ST.-GERMAIN-SKEGA PODPISA.

LDU. Beograd, 23. Današnja »Politika« piše z ozirom na podpis mirovne pogodbe z Avstrijo nastopno: Ker je vprašanje manjšin bilo vzrok vojni, sta Francoska in Amerika zahtevali, da se v pogodbo z Avstrijo postavi odredba za varstvo manjšin. Predsednik Wilson je zahteval, da se naj ta odredba uveljavlja in da naj ne bo v tem vprašanju nobenih izjem. Kar se tiče člena 51., smo sedaj došli v akutno fazo, ker nam je rok za podpis pogodbe določen, in ker smo odbili sprejem tega člena, ki ga smatramo za atentat na svojo suverenost.

Rumunija je sklenila, da se o tem niti ne pogaja na podlagi koncesij. Ker se je za Grško določilo nekaj podobnega, je Grška izjavila, da ne prizna teh določb, toda da je voljna pogajati se o tem. Mi ne bomo podpisali te pogodbe, dokler ne vidimo, kaj bosta storili Grška in Rumunija. Za nas obstoje samo dve možnosti: da se ali pridružimo nepomirljivosti Rumunije, ali pa grškemu stališču glede koncesij. Glavni razlog za podpis je, da se pride čimprej do določitve mej, kar bi povoljno vplivalo na notranji položaj in na to, da se ne prekinijo politične zveze zavezizki ter da bi se ne moglo toimačiti naše držanje kot neprijateljsko napram ligi narodov, ki bi nam imele služiti za jamstvo naše teritorialne celokupnosti.

ZAKON O MORATORIJU.

LDU. Beograd, 23. V ministrstvu za pravosodje se je izdelal načrt zakona o moratoriju. Po tem načrtu so odgovorni za plačevanje dolgov samo pravi dolžniki, za menice pa samo akceptanti. Za časa vojne obresti ne tečejo. Država prevzame nase izplačevanje vseh privatnih meničnih dolgov v gotovem denarju ali z bonk. Ustanovila se bo vojna likvidacijska banka, ki bi te dolgove prevzela od dolžnikov na deset let. V prvih treh letih bi dolžniki plačevali samo obresti, ki bi znašale 6%. Dolg bi se sorazmerno razdelil na

sedem delov, ki se morajo plačati v teku sedmih bodočih let. Ohranilo se nadalje privilegij poljedelcev in obrtnikov, ki so jih uživali na podlagi člena 471. državlanskega zakonika. Po tem členu se ne morejo uporabiti za plačilo dolgov hiša, gospodarska poslopja, pet orlov polja, dva vola, krava itd. Obrtnikom se ne more vzeti za plačevanje dolgov orodja, potrebno za izvrševanje obrti.

Po svetu.

WILSON GLEDE REKE NE ODNEHA!

LDU. Pariz, 23. (ČTU.) Ameriška delegacija na mirovni konferenci izjavila, da predsednik Wilson izključuje vsakršen nov kompromis v reškem vprašanju, razen ako se reško pristanišče podredi zvezi narodov. Tudi Anellia in Francella najbrže ne bosta odnehali niti za las, ako se ne zalame mednarodni značaj reške luke. Ameriška mirovna delegacija se bori, da bo Jugoslavija nastopila z orožjem, ako bi D'Annunzio izvršil svojo grožnjo, da požene v zrak reško pristanišče. Na ta način bi nastal položaj, iz katerega bi se utesnila razviti nova bankanska vojna. Končno izjavila ameriška delegacija, da D'Annunziove puč nikakor ne more vplivati na končnojavno rešitev reškega vprašanja.

Italijanski kronski svet.

LDU. Milan, 23. (DunkU.) Uradno poročilo: Sklicanje kronskega sveta je vzbudilo veliko pozornost. »Corriere della Sera« imenuje ta korak v zgodovini italijanske ustave kot izreden. »Popolo d'Italia« vprašuje, ali naj kronski svet zavzame stališče napram kabinetni krizi ali napram režimu. »Italia« hvali Nittijev sklep za sklicanje kronskega sveta. »Avanti« izjavlja, da stoji italijanska buržoazija vsled reške pobune izven zakona. List poroča, da je bil tudi Turati kot zastopnik socialistov povabljen. Turati je izjavil v »Tempu«, da se bo udeležil kronskega sveta samo s pridržilom stranke. Nesporazum med Tittonijem in Nittijem se je poostiril. Kakor poroča »Giornale d'Italia«, namestila Tittoni odstotni. »Secolo« dolži Nittijeve nasprotnike, da so podpirali D'Annunziove pobune, da bi vrgli ministrstvo.

Zamenjava dvokronskih bankovcev v Čehoslovaki.

LDU. Praga, 23. (ČTU.) Praški listi poročajo besedilo zakona, ki odreja zamenjavo eno- in dvokronskih bankovcev in ki jo je včeraj sprejela narodna skupščina. V zmislu te postavbe se bodo eno- in dvokronski bankovci Avstroogrške banke, ki krožijo na ozemlju čehoslovaške republike, do določenega roka zamenjali za nova plačilna sredstva. Pri zamenjavi se bo od nominalne vrednosti namenjenih bankovcev odtegovala 10-odstotna pristojbina. Zakon stopi v veljavo z današnjim dnem.

Novice.

— **Ženske paralelke na moškem učiteljskem v Mariboru.** Na razne proteste, da bi žensko učiteljske bilo v samostanu, se je ukrenilo, da se ustanove ženske paralelke na moškem učiteljskem.

— **Slovensko mestno gledališče v Mariboru** se otvori dne 27. t. m. z Jurčičevim »Tugomerom«.

— **Mestni svet** pletski je sklenil razpustiti dosedanje gremiljalne in nemške trgovske in obrtno-nadaljevalne šole in jih nadomestiti s slovenskimi.

— **Pasta steklina** se je pojavila v celjskem okraju. Politčna oblast je odredila strogo pasjo zaporo.

— **Obsojba celjske porote.** Karol Kovač, rudar iz Velenja je bil radi hudodelstva uboja (zabodel je R. Lečičnika z nožem v prsa) obsojen na stroj 10-mesečni zapor. — **Franc Kajič,** steklarski delavec v Trbovljah-Hrastniku je bil obsojen, ker je sunil 70-letnega starčka z bajonetom v hrbet, tako da je ta na mestu umrl, na tri leta težke ječe. — **Janez Alt** je ukradel med drugimi enega vola v Dramljah in je obsojen na tri leta težke ječe. — **Anton Verk** iz Plata je kradel telice, krave in kokoši. Zato bo moral sedeti pet let. — **Franc Degen** in njegov tovariš Anton Kovač iz Zgornje Sušice sta napadla posestnika Antona in njegovo hčer Antonijo Kovačič in ju oropala. Namazala sta se po obrazu s črno maslo in napadla Kovačiča, ki je bil že v postelji, ga vrgla v ruho zavitega na tla in mu s silo odvzela listnico s 4000 K gotovine. Ker sta imela na vesti tudi tatvino v škodo Antona Škubeca, sta bila obsojena zaradi hudodelstva ropa Franc Degen na 8 let, Anton Kovačič pa na 4

leta težke ječe. — **Jakob Orsineč,** doma iz Ščavnice pri Radgoni, je dobil zaradi hudodelstva tatvine 2 in pol leta težke ječe, ker je kradel pri Ivanu Marku v Zagradu, pri Idi Wokanu, v vili Amalija, v vili Raška Salmica, v vili gospe dr. Kukovčeve in v žagi Vinka Kukovca. — **Miha Perkič** iz Lačne gore je v noči na 27. julija zabodel v hrbet orožnika Tomaža Kobala, ki je čez par minut nato umrl. — **Sodni dvor** mu je prisodil 5-letno težko ječo. — **Franc Mlakar** iz Podsrede je umoril svojo ženo Uršo Mlakar. Franc Mlakar je bil nad 20 let oženjen z Uršo Mlakar, ki je bila pridna in dobra gospodinja. Rodila je 8 otrok, 1 pa spovila. Zakon je bil do lani srecen. Pretečeno jesen je pa postajalo obtoženčevo ljubavno razmerje s sosedo Trezo Vuk vedno bolj očitno, česar pa Urša Mlakar ni mogla mirno prenašati. Prosila je moža in sosedo, naj gresta vsak svojo pot, a zaman. Meseca marca je Mlakar podtaknil svoji ženi zastrupljeno repo in ji zagrozil, da jo bo nesel na sodnijo. Žena je pa repo sama pojedla, drugi dan se pa komaj rešila. Na Veliki petek ji je našel v spanju na jeziku neko tekočino, tako da je imela vsa ožgana usta. Mlakar je trdil, da ji je spustil na jezik nekaj kapljic »bage« iz pipe, češ, da ga je ta jezik že tolikrat v življenju razžalil. 15. julija zjutraj pa jo je zadavil ter jo priprl z glavo v nek žitni zaboj, nato pa šel na pašo. Čez dve uri je začel klicati hčerko Micko, naj poišče mater, ki jo je res našla na dilih že mrtvo. Obtožencu se ni prav nič mudilo in je prele spravil svojo živino, nato pa se je pozval Oersaka in Znjariča, da so rajno položili na mrtvaški oder. Trezo Vuk je že jeseni 1918 vprašal, če bi ga hotela vzeti, ako bi Bog dal, da postane vdovec. Ženi je pa parkrat zagrozil, da ima še 14 dni ali 3 tedne časa, potem bo pa videla, kaj bo. Franc Mlakar je bil obsojen na smrt na večala.

— **Vodiška Johanca,** Ivanka Jerovšek, je predvčerajšnjem umrla v deželni bolnici v Ljubljani. Gotovo je vsakemu znana.

Dnevne vesti.

Brez komentara.

A št. 15.024 9/8. 1919. Beograd.

Zdravstvenemu odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani. Vzajem na znanje predlog Narodne vlade za Slovenijo zdravstveni odsek štev. 4525/19 in odobravam, da se uvede v Sloveniji poraba srbske lekarniške takse od leta 1900 (!) in »Začasne izpremembe in dopolnitve k lekarniški taksi od leta 1900 (!) in njenega dodatka od leta 1903 (!) tako dolgo, dokler se ne priredi nova taksa za vse ozemlje Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev pri meri mojim odlokom od dne 29. decembra 1918. št. 3169 in od dne 8. maja 1919. št. 6470. Minister za narodno zdravje: Dr. Krulj.

Srbska taksa se glasi v dinarjih, toraj so se cene za zdravila in ekspedicije potrojile, v razmerju 1 dinar = 3 krome. Koliko jih je, ki bodo zmagali te stroške. Tako se ne skrbi za narodno zdravje niti v Sloveniji, niti v skupnem ozemlju.

Odredba glavnega poverjenika za agrarno reformo v Sloveniji je razkrajena v »Uradnem listu« št. 150 z dne 22. septembra t. l. Poleg točk, ki se tičejo predvsem veleposestev, se odreda tudi to-le: Vsa poljedelska zemljišča (njive, vrtovi, vinogradi, travniki, pašniki) se morajo obdelati, oziroma izkoriščati. Vsak veleposestnik sme obdelovati v svoji režiji le toliko zemlje svojega veleposestva, kolikor je more obdelovati sam kot strokovni vodja (ekonom) s svojo gospodarsko družino. Vsak podnajem je strogo prepovedan. — **Oddaja zemljišč v najem na dražbi** je nedopustna. — **Najemščina** ne sme nikoli presežati dosedanje višine in se more plačevati samo v denarju. — **Najemna pogodba** se sme glasiti samo na eno leto. — Vsak najemodajalec mora sestaviti imenik vseh najemnikov in v njem podati podatke o osebi najemnika, številu njega članov in skupno površino vseh po najemniku izkoriščenega zemljišča.

Učiteljem - vojakom letnika 1886-1887.

Poverjenstvo za uk in bogocastje razkrajša z razpisom z dne 19. septembra 1919., štev. 4485: Komanda dravske divizijske oblasti je odredila, da se vsem učiteljem-vojakom letnika 1886-1887., ki so namočeni na javnih šolah in zavodih, 2-mesečna orožna vaja preloži do počitnic končnega prihodnjega šolskega leta. — **Rukovsko** okružne

komande izstavljajo takim proslencem tozadevna čakalna dovoljenja in skrbje, da bo učiteljstvo nastopilo orožno vajo po dokončanem šolskem letu. — To se daje vsem prizadetim učiteljem na splošno znanje. — Predsednik: prof. Vadrjal, I. r.

— **Popravek.** Včerajšnje mrtvaško oznanilo pokojnega Ignacija Borštnika popravljamo v toliko, da se vrši pogreb iz Dranskega gledališča in ne iz Narodnega Doma.

— **Tečaja** za učitelje meščanskih šol v Ljubljani in v Mariboru. Ta tečaja se otvorita s 1. oktobrom 1919. in sicer v Mariboru za vse 3 strokovne skupine, v Ljubljani za 2. in 3. skupino. Za vsako skupino se dovoli po 10 učiteljem (icam) dopust. Učitelji (ice), ki so prosili, da se pričelijo v službovanje kakim meščanski šoli, a se niso sprejeli, naj javijo kratkimi potom nadzorniku L. Pollancu, če se potežujejo tudi za dopust, da bi posekali tečaj, drugi pa naj pošljejo po službeni poti do 5. oktobra 1919. prošnje višjemu šolskemu svetu ter priloge zrelostno in usposobljenostno izpričevalo. — Predsednik: prof. Fr. Vadrjal, I. r.

— **Povračilo poverjenega zneska 40.468 K** oškodovancem v občini Vovbre na Koroškem. Občinski tajnik občine Vovbre, Franc Vovk, je od kmetov v ti občini v celoti 40.468 K pod pretvezo, da ima nalogo jih zamenjati za jugoslovanskim denarjem, pobral in z denarjem nabegnil, ter se ga s tiralicno in po policijskih agentih zasleduje. Dovolil se oškodovancem povračilo cele poverljive vsote 40.468 K s pridržkom pravice regresa za slučaj, da se imenovanega zaloti in se mu vsaj del ugrabljenega denarja odzame.

— **Pasji kontumac** v Ljubljani je rodil novo obrt, ki se tistim ljudem, ki jo izvršujejo dobro izplača. Psom se namreč sistematično krajejo nagobčniki, na drugi strani pa rastejo cene nagobčnikov. Tako se je zahtevalo v trgovini z železom Stefan Nagv v Ljubljani za nagobčnik 4 K, komaj teden dni pozneje pa za isto blago 6 K 50 vin. Občinstvo je na milost in nemilost izročeno izkoriščevanju, ker nima od nikoder pričakovati pomoči. Pasji kontumac za eno občino nima itak nobenega pomena, ker bolni pes se ne ustavi pri občinski meji. Dosedaj se ni pripelel noben slučaj stekline. Morda bi bilo umestno misliti na preklit kontumaca, ker ga lastniki psov vsled sistematične tatvine nagobčnikov in pa vedno večje draginje teh itak ne bodo mogli držati.

— **Do ureditve prometnih razmer** v Prekmurju se vrši med tukajšnjimi in po nas zasedenimi prekmurskimi poštnimi uradi zaenkrat samo pisemski promet.

— **Drugi dijaški transport** v Prago odhaja iz Ljubljane v ponedeljek, dne 29. t. m. ob 15. uri, iz Celja ob 20. uri 38 min. in pride v Maribor ob 0. uri 27 min. (vlak 814). Večji komadi prtljage se bodo oddajali v en za to določen voz in sicer 29. od 10. ure naprej na južnem kolodvoru. Preskrbljena naj bo ta prtljaga z natančnim naslovom. — Vsi, ki ste se prijavili, pridite točno!

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«.** Skušnje se vrše za soprope vsak ponedeljek in četrtek ob 6. do 7. ure, za alje vsak torek in petek ob 6. do 7. ure, za tenorje vsak torek in petek od 8. do 9. ure in za bas-e vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 9. ure zvečer. — **V četrtek, 25. t. m. in v petek, 26. t. m.** prve skušnje v tej seziji. Pevci in pevke, ki so se prijavili, dobe pri teh skušnjah sprejemnice. — **Od bor.**

— **Pevce Glasbene Matice** v Ljubljani prosi odbor, da se pogreba nepozabnega slovenskega umetnika Ignacija Borštnika, profesorja konservatorija v mnogobrojnem številu udeležev. Zbiranje v četrtek ob 4. popoldne pred dramskim gledališčem.

— **Opozorjamo** na današnji inse-rat tvrdke F. Potočnik.

— **Obiskovalcem gledališča.** Ker občinstvo vzlic-strogim policijskim odredbam med predstavami v zunanjih gledaliških prostorih kadri, se opozarja, da bo vsak kadilec, ki se ga zasači, da kadri na hodnikih, pri vstopu ali na pragu med vrati policijsko kaznovan z globo do 200 K oziroma z zaporom do 14 dni.

— **Odiranje naših Amerikancev.** Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da so se že ukrenili potrebni koraki tako s strani naše policije, kakor tudi od strani vojaške oblasti, da se prepreči odiranje iz Amerike se vrnuvši rojakov. Izselenci se takol ob prihodu vlaka obkole od policijskih organov in vojaške oblasti in se tako prepreči menjavanje na postaji s strani nepoklicanih elementov. Po

cestah in javnih lokalitih pa preprečuje državna policija menjavanje valut, ter strogo zasleduje vsako vrženje. Državni, kakor vojaški policijski odtaji nien težavni posel novo ustanovljena menjalnica nasproti lužnemu kolodvoru, katera menjuje ob vsaki uri valute po najvišjem dnevnem kurzu. — **Opazovalec.**

— Gospodje, ki se zanimajo, da se ustanovi v Ljubljani konjsko dirkaško društvo, naj blagovolijo svoj naslov naznaniti po dopisnici podpolkovniku Ravniharju v žrebčarni na Selu. 557 (3)

Prireditve.

Zasebno uradništvo, pozor! V petek, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši v »Mestnem domu« zborovanje zasebnega uradništva glede ustanovitve »Splošne gospodarske zadruge«. Zasebno uradništvo se vabi, da se tega zanj važnega zborovanja polnoštevilno udeleži. Zasebno uradništvo je v volnem času in tudi še sedaj pri svojih prejemkih, ki pri večini ne dosegajo prejemkov niti navadnih dninarjev ali državnih nastavljenec, mnogo pretrpeti glede prehrane in preskrbe z najpotrebnejšimi življenjskimi predmeti. Zdaj se nudi prilika, da si izboljša tudi zasebno uradništvo v tem oziru svoj položaj. Torej vsi na zborovanje! — Odbor.

Koncert s plesom, v gostilni pri »Zelenem travniku« v Zavodu pri Celju, se vrši v nedeljo, dne 28. t. m. ki ga priredi organizacija vojnih invalidov in vdov za Slovenijo. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Svirajo dobro poznani celjski tamburaši. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Vabilo.** Veliki ljudski tabor v Ločah ob Baškem jezeru se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 28. septembra t. l. Spored: Med pol 9. in 9. uro sprejem udeležencev in gostov na kolodvor v Bačah. Ob 9. uri slavnostna sv. maša na prostem. Po maši veliko ljudsko zborovanje na prostem. Govorijo prvovrstni, odlični govorniki vseh struj, med njimi gg. gen. Maister, preds. dr. Brejc, dr. Ravnihar, posl. Grafenauer, dr. Ravnik l. dr. Po taboru velika ljudska veselica na izrišču ljudske šole v Ločah. Sodeluje mariborska vojaška godba, narodno žensstvo, Sokol, Orel in razna pevka društva. Na sporedu je srečolov, šaljiva pošta itd. itd.

Iz Ljubljane vozita dva, iz Borovlj eden poseben vlak ob polovinskih voznih cenah. Odhod vlakov iz Ljubljane med 5. in 6. uro jutraj, iz Borovlj nekaj pozneje. Natančen voznik red se pravočasno naznanil v časopisih. Za prehrano, piščo, kadivo in prenočišča je preskrbljeno.

Slovenci, prihitite v veličastnem številu na drugi slovenski Bled, kjer so doma one večno lepe koroške narodne: »Man črize izarov, man črize hmalnice«, in »kaj ti je deklica« in nešteto drugih; prihitite sem 5 minut pred demarkacijsko črto, da manifestiramo za neokrnjeno, veliko domovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Vsa društva prosimo, da z ozirom na naš tabor ta dan ne prireajo veselice, nego, da prihitite polnoštevilno k nam.

Narodni odbor v Ločah.

Klobuki v popravilo
se zopet sprejemajo
J. KETTE, Ljubljana.

Iz stranke.

Zaupniki IV. okraja se vabijo na zborovanje na Resljevi cesti št. 20. — Glavni zaupnik.

Sodrug okraja Šiške se opozarjajo na shod dne 27. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gostilni Faval. Pričakuje se obilna udeležba. — Odbor.

Zaupniki »Strojnih tovarn in li-varn« se pozivljajo, da pridejo vsi danes na važen posvet takoj po delu v društvene prostore v Selenburgovo ulico.

Sela »Osrednjega društva kovinarjev« se vrši v petek, takoj po delu v društvenih prostorih.

Shod kmetičnih delavcev v Zidnem mostu se vrši 27. t. m. v soboto ob 5. uri popoldan v gostilni Moserja. Polnoštevilna udeležba dolžnost. Odbor.

Dramatični odsek »Svobode« v Celju priredi v soboto, dne 27. septembra ob 8. uri zvečer v Mestnem gledališču A. Funktovo dramo v 3 dejanjih »Tukma«. Vstopnice za predstavo se dobijo v predprolaju v soboto od 11. do 12. ure dopoldne pri gledališki blagajni. Naše

delavstvo je vabljeno, da predstavo v kar najobilnejšem številu poseti.

Ptuj: Delavsko izobraževalno društvo »Svoboda«, podružnica Ptuj ima v četrtek, dne 25. t. m. ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih, Prešernova ulica št. 27, I. nadstropje svoj I. redni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega načelstva in odbora. 5. Raznosterosti. — Prosimo točne udeležbe.

Stavka cestnih železničarjev v Zagrebu. Nameščenci zagrebske cestne železnice so stopili v nedeljo v stavko, ker jim je uprava prikrajševala njih zahteve. Stavka traja dalje v popolnem redu. — S tem se opozarjajo oni, kateri bi se eventualno vabili v Zagreb kot stavkolomci, da pod nobenim pogolem ne nasedejo vabilom in ne gredejo v Zagreb, dokler ni stavka končana.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Radi nenadne smrti gospoda Borštnika se spremeni že objavljeni repertoar obeh gledališč. — **D r a m a:** V četrtek, 25. t. m. zaprto (vsled pogreba gospoda Borštnika). V petek, 26. sept. »Dnevi našega življenja«. Abonement E. — V soboto, 27. sept. »Striček Vanja«. Abonement B. — V nedeljo, 28. sept. popoldne ob 3. uri »Snežulčica in skratje«. Izven abonementa. — V nedeljo, 28. t. m. zvečer »Striček Vanja«. Izven abonementa. — **O p e r a:** V četrtek, 25. septembra zaprto (vsled pogreba gospoda Borštnika). — V petek, 26. sept. »Postillon iz Lonjumeau«. Abonement A. — V soboto, 27. sept. »Madame Butterfly«. Abonement C. — V nedeljo, 28. septembra »Pikova dama«. Izven abonementa.

»Svobode«, družinskega lista 9. številka, je izšla z zelo pestro in bogato vsebino. Prinaša mogočno delavsko pesem Elbin Kristan-a »V megli«; poučno sliko Ivan Moleka »Cez reko«. Vera Kesler-Albrechtova poje glasno pesem »Naša jesen«. K. D. priobčuje kratko biografijo Leonarda da Vinci-ja k štiristotletnici njegove smrti, — on — popisuje zgodovino husitske vojne. V pregledu je več zanimivih stvari iz svetovnega kulturnega delovanja. V društvenem vestniku so poročila podružnic in centralnega odbora o njihovem delovanju. — Sodrug, pristopajte k društvu »Svoboda« in razširjajte misel »Svobode« do zadnjih gorskih koč. Član društva prejme list brezplačno.

Pozor, starši! Da se stari avstrijski duh prekopre izžene iz našega sveta in da se vzgoji naša mladina v jugoslovanskem duhu, je sklenilo slovensko učitelstvo, da se ne poslužuje v prihodnje več starih avstrijskih učnih knjig. Ker pa novih ni mogoče takoj prirediti, bo izhajal v tekočem šolskem letu in po potrebi tudi še dalje »Šolski list«, ki bo na ljudskih šolah nadomeščal dosedanja berila. Ta list bo izšel štirikrat na leto v treh izdajah, t. j. za nižjo, srednjo in višjo stopnjo. Vsak list bo obsegal ono učno stvarino, ki se naj obravnava na dotični stopnji jeseni, pozimi, spomladi in poleti. Da ne bodo imeli starši nepotrebnih izdatkov, jih s tem opozarjamo, da naj ne kupujejo »Berila«, ki so bila dosedaj po ljudskih šolah v rabi, ampak naj naroče za svoje otroke »Šolski list«. Glede načina nabave in plačevanja dobi vsakdo natančnejši podatkov pri učitelju svojega otroka. V rabi pa ostanejo še Računice in začetnice »Moje prvo berilo«.

Zdravstvo.

Medicinski fond. Sprejeta je naredba celokupne deželne vlade za Slovenijo in zdravstvenega odseka za Slovenijo in Istro, s katero se izdaja ustanovila za medicinske fondе in se osnavlja upravna komisija medicinskih fondov. V upravno komisijo se imenujejo v zbiru člana 5. lit. a) naredbe kot zastopnik deželne vlade dr. Ivan Karlin za poverjenstvo za uk in bogocastje, dr. Bogdan Žužek za poverjenstvo za socialno skrb in dr. Lovro Bogataj, okrajni komisar pri predsedstvu. — Vlada prispeva 200.000 K za medicinske fondе.

Gospodarstvo.

Akcija za povzdigo čebelarstva na Koroškem. Slovensko čebelarско društvo v Ljubljani namerava za tekočo jesen večjo akcijo za povzdigo čebelarstva na Koroškem. Akcija bo obstojala v tem, da se organizirajo slovenski koroški čebelarji v 15 čebelarskih podružnicah.

ki bi se priklopile slovenskemu čebelarskemu društvu v Ljubljani, da se prirede čebelarski shodi, potovanja, predavanja, v večjih krajih, dvodnevni čebelarski tečaj in da se dožene in eventualno povrne škoda, ki so jo imeli slovenski koroški čebelarji povodom nemške ofenzive v maju t. l. Dovolj s v te svrhe potrebni kredit.

Tovarna kisika. Vojno ministrstvo je vpostavilo tovarno kisika v Zeleniki (Boka Kotorska). Kisik se prodaja po 25 K kubičen meter in atmosferi. Ena steklenica 40 litrov in 125 atmosfer velja 125 K. Prazne posode se morajo vposlati. Naroča se pri »komandi pomorskega arsenala« v Titvu, Dalmacija, Boka Kotorska.

Ameriške tovarne za konzerve. Amerikanci osnujejo v Evropi industrijo mesnatih konzerv. V New Yorku se je v to svrhu združilo 8 firm s kapitalom 165 milijonov dolarjev.

Socializacija produkcije elektrike v Nemčiji. Nemška vlada je podala v Narodni skupščini predlog o socializaciji velike produkcijske panoge — celega gospodarstva z elektriko.

Izpred sodišča.

Tatvina sladkorja. Pred ljubljanskim porotnim sodiščem so se včeraj dopoldne morali zagovarjati štirje uslužbenci južne železnice, zaradi

Zanimiva razkritja

o deželnem in občinskem gospodarstvu na Kranjskem.

KAKO SO SLEPARILI.

(Dalje.)

Deželna hiralnica.
Uspeh:
Dohodki 3.523 K 95 h
Stroški 82.652 K 46 h

Primanjkljaj 79.128 K 51 h
Proračun:
(1.600 K + 1.923 K 95 h)
(34.166 K + 48.486 K 46 h)
(32.566 K + 46.562 K 51 h)

Deželni mazel.
Uspeh:
Dohodki 10.143 K 48 h
Stroški 29.411 K 99 h

Primanjkljaj 19.268 K 54 h
Proračun:
(9.467 K + 676 K 45 h)
(47.242 K + 17.830 K 01 h)
(37.775 K + 18.506 K 46 h)

Deželno gledališče.
Uspeh:
Dohodki 2.504 K 15 h
Stroški 17.211 K 95 h

Primanjkljaj 14.707 K 80 h
Proračun:
(100 K + 2.404 K 15 h)
(21.326 K + 4.114 K 05 h)
(21.226 K + 6.518 K 20 h)

Kmetijska šola na Grmu.
Uspeh:
Dohodki 70.507 K 55 h
Stroški 55.690 K 33 h

Primanjkljaj 14.817 K 22 h
Proračun:
(22.390 K + 48.117 K 55 h)
(62.778 K + 7.087 K 67 h)
(40.388 K + 55.205 K 22 h)

Kmetijsko kmetiško preskuševališče.
Uspeh:
Dohodki 14.890 K 16 h
Stroški 15.847 K 83 h

Primanjkljaj 957 K 67 h
Proračun:
(— + 14.890 K 16 h)
(7.300 K + 8.547 K 83 h)
(7.300 K + 6.342 K 33 h)

Izven proračuna so bili leta 1917. dohodki in stroški sledeči:
Dohodki 8.676.053 K 28 h
Stroški 4.828.376 K 24 h

Presežek 3.847.677 K 04 h
K temu računu se pripominja sledeče:
V letu 1917. se je prodal ostanek 4 in pol od sto komunalnih zadolžnih Kranjske deželne banke, ki jih je prejela dežela leta 1914. kot plačilo za pri imenovan banki najeto posojilo za deželne elektrarne v znesku 2.000.000 K. Nominalna glavnica teh zadolžnic je znašala 1.335.000 K, skupilo pa 1.245.993 K 15 h.

Obveznice II. III. in V. vojnega posojila v nominalni vrednosti 1.750.000 K, ki so se nabavile na račun splošnega deželnega gospodarstva v letih 1915. in 1916., so se leta

hudodelstva tatvine, ker so si dne 30. aprila 1919. prilastili iz zaprtega voza devet vreč sladkorja v skupni vrednosti 7479 kron in deloma 1000 kg premoga v vrednosti 140 K. Po dolgotrajni razpravi je porotno sodišče izreklo obsodbo, s katero so obsodeni: Josip Suštaršič na pet mesecev težke ječe, Alojzij Sagadin na štiri mesece težke ječe in Franc Bašelj ter Franc Fritz na 1 mesec zapora. Prejskovalni zapis se jim šteje, tako da sta poslednja dva kazni prestala.

Vlomilci. Zvečer ob 6. se je večer pričela druga razprava proti mladim, držnim vlomilcem, ki so poskusili v noči od 25. na 26. julija t. l. vломiti najprej v Bricelevo delavnico, kjer pa niso našli ničesar primernege, in pozneje v konfekcijsko prodajalno Götzi na Mestnem trgu, kjer so pobrali različnega blaga za 20.000 K, a so bili pri tem zasačeni in aretirani. Vlomilci: Josip Šolar iz Dobrunj, rojen 1896, Josip Klobas, iz Rače pri Buzetu Istra, rojen 1897 in Josip Žerjal iz Trsta 1894 rojen, priznavajo hudodelstvo poskušene tatvine in so bili obsodeni: Josip Šolar na šest let težke ječe, Josip Klobas na pet let težke ječe in Josip Žerjal na 18 mesecev težke ječe. — Dva obsojenca sta sprejela kazni, samo J. Klobas, najhujši, je priložil pritožbo glede kazni.

1917. prenesle na deželni melioracijski sklad in je ta sklad povrnil kupnino v gotovini.
Na račun splošnega deželnega gospodarstva so se v letu 1917. nabavile obveznice VI. in VII. vojnega posojila. In sicer VI. posojila v nominalni vrednosti 1.000.000 K ter VII. posojila v nominalni vrednosti 350.000 K. Obveznice VI. posojila so se ob koncu leta 1917. prenesle na deželni melioracijski sklad in je ta sklad povrnil kupnino, obveznice VII. posojila so pa ostale na splošnem računu.

Za deželne elektrarne se je izdalo leta 1917. 65.474 K 55 h. Prišteviš do konca leta 1916. izdano vsoto 2.904.141 K 91 h znašalo skupni za te namene do konca leta 1917. izdani stroški 2.969.616 K 46 h. Na račun aprovizacije deželnih zavodov se je leta 1917. prejelo 1.347.938 K 15 h, in sicer so znašala skupila za prodano živila 580.335 K 31 h. »Deželno mesto za dobavo klavne živine« pa je plačalo 767.602 kron 84 h. Plačilo »Deželnega mesta« je služilo v pokritje izgube vsled oddaje živil po nižjih cenah. Izdatek je znašal leta 1917. 76.082 K 33 h. Vpošteviš dena ni promet tega računa iz leta 1916. se je kazal ob koncu leta 1917. denarni preostanek v znesku 73.315 K. Ta preostanek se je naložil v banko. Blago, kar ga je ob koncu leta 1917. še preostalo, je reprezentiralo vrednost 500.000 K.

V letu 1917. je prejela dežela za posebne namene nastopne denarje, in sicer:

1. od podjetja »Kino-Central« za deželno gledališče vsoto 95.030 K 74 h;
2. od »Deželnega mesta za dobavo klavne živine« za rezervni sklad za povzdigo živinoreje vsoto 500.000 K;

3. od »Deželnega mesta za dobavo klavne živine« za sanačni sklad za pridobitve in gospodarske zadruge kmetijskega značaja vsoto 474.824 K 11 h.

Te vsote so se vsaka posebej plodonosno naložile za določene namene.

V letu 1917. so se posebej naložili tudi vsi denarji, kar jih je prejela dežela za gasilske namene in jih ni še porabila. Naložitev je znašala 154.410 K.

Dalje se je naložila v letu 1917. vsota 50.000 K, ki jo je prejela dežela leta 1916. od »Deželnega mesta za dobavo klavne živine« za rezervni sklad deželne pristave na Robežu.

V letu 1917. je »Zadružna Zveza« vrnila deželi leta 1911. izročeni ji vseučilski sklad v vrednosti 689.502 K 51 h. Vračilo se je izvršilo v gotovini, ta gotovina pa se je takoj naložila na posebni račun za prvotno določeni namen.

»Deželno mesto za dobavo klavne živine« je v letu 1917. deloma v gotovini deloma v drugih vrednostih prispevalo za deželne pristave skupaj 1.518.039 K 53 h.

S tem prispevkom se je:

1. pokrili denarni primanjkljaj deželni pristav v Medvodah v znesku 1.086.567 K 17 h;

2. pokrila kupnina za posestvo v Mali Loki ter denarni primanjkljaj

gospodarstva na tem posestvu v skupnem znesku 200.461 K 64 h;

3. pokrila kupnina za posestvo »Zeleni hrib« v Ljubljani v znesku 36.010 K 25 h. Skupaj 1.323.039 kron 06 h. Neoprabljen je ostal znesek 195.000 K 47 h.

Ta znesek se je porabil l. 1918. v pokritje denarnih primanjkljev deželnih pristav v Medvodah in v Mali Loki odnosno za druge deželno-kulturne namene.

(Dalje prih.)

Najnovejša poročila.

(Vest LDU.)

TISKARSKA STAVKA V ZAGREBU.

Zagreb, 24. Nočjo proti polnoči so jeli stavkati v Zagrebu vsi zagrebški stavci. Stavki kvalificirane oseba se je priključilo tudi vse pomožno osebje. Vsled stavke jutri ne izidejo zagrebški časopisi.

KOVINARSKA STAVKA V BERLINU.

Berlin, 24. (CTU.) Stavka v kovinski industriji se je včeraj glede števila stavkajočih razširila. Nemška zveza kovinskih delavcev sporoča, da je včeraj približno 30 obratov pričelo stavkati. Stavka bo prekone trajala dalj čas.

STAVKA V BREMENU.

Bremen, 24. (DunkU.) Nameščenci pocestne železnice so danes na vseh progah začeli stavkati.

STAVKA V STETTINU.

Berlin, 24. (DunkU.) Delavci v glavni plinarni so danes začeli stavkati.

JEKLARSKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

London, 23. (DunkU.) Kakor poroča »Daily mail«, se bo vsled stavke 50.000 angleških železničarskih delavcev najbrže že v nekaj dneh ustavilo vse delo v obratih jeklarске industrije v Južnem Walesu. Večina tovarov za stroje v Birminghamu bo vsled pomanjkanja materiala prisljena, ustavitel delo.

MADŽARSKI SOCIALISTI PROTI FRIEDRICHU.

Budimpešta, 24. (DunkU.) OKU, poroča: Pri delavskih zborovanjih, ki so se vršila na 9 različnih krajih mesta, je bila sprejeta, resolucija kjer delavci pozdravljajo preosnovno madžarske socialno - demokratične stranke, ki se je izvršila dne 24. avgusta t. l. ter prijavljajo svoj pristop k stranki. Z ozirom na sedanjí politični položaj podarja resolucija, da pomeni vlada Friedrichova pogubo države. Delavci zahtevajo, da se stavi vlada, ki bo ščitila interese delavstva in ki bo sposobna, da po sklepu miru z entento z uspehom začne obnovitveno delo v državi. Končno nalaga resolucija vsakemu delavcu dolžnost, da se udeleži aktivno nove strankine akcije ter da v njenem interesu tudi agitira.

Sodrug, sodružice!

V Ljubljani imamo že precej bogato knjižnico, a vseeno še ne zadovoljuje in ne odgovarja našim potrebam. Sedaj pridejo dolgi zimski večeri in ostajali bomo doma. Da pa te večere koristno porabimo v prid nadaljnji izobrazbi, nam je muno potreba dobrega in koristnega čtiva. Iz njega bomo črpali tudi ves duševni material za našo bodočnost. Vsako uro posvetite za svojo nadaljno izobrazbo, za kar vam ne bo nikdar žal. Odbor izobraževalnega društva »Svoboda« je prevzel nalogo, da kolikor mogoče obogati knjižnico. Ker so pa nove knjige zelo drage, se obrača odbor na vsa sodruge in sodružice ter prijatelje delavstva s prošnjo, da knjige, katere imajo doma, ki so jih že prebrali ter jih več ne potrebujejo, darujejo delavskemu izobraževalnemu društvu »Svoboda«, ki dobro ohranjene knjige eventualno tudi kupi. Knjige se lahko zmirno odda v tajništvo »Svobode«, Selenburgova ulica št. 6, II. nadstropje.

Sodrug in sodružice, vedno mislite na svojo in drugih izobrazbo. Zato napreji!

Iz Slovenije.

Sava na Gorenjskem.

V nedeljo, dne 21. dopoldne je sklicala krščansko socialna strokovna zveza društven shod, na katerem je govoril neki gospod Kremžar iz Ljubljane. Govornik je govoril jako zmerno, kakor je sploh navada kic-

rikalcev, kadar lovijo kaline na li-
mance; -- posebno pa takrat, kadar
vidijo, da pridejo na shod delavci, ki
piso njih mišljenja. Povdarjal je važ-
nost skupnega dela z vsemi strokov-
nimi organizacijami in pravil, da je
sedanja vlada sestavljena po starem
avstrijskem sistemu in da tako ne
more iti naprej. Glede osemurnega
delavstva je omenil, da je napravil za
to zakonski načrt takratni minister
Gostinčar, nakar mu je sodrug Zug-
witz primerno odgovoril. Sklicatelj
ihoda so imeli pripravljeno tudi neko
resolucijo, katero so prebrali. Večina
zborovalcev je bila socialdemokra-
tična. Ker namreč nismo hoteli, da bi
se hvalili, da smo glasovali pri njih
resoluciji, je sodrug Gabriel opom-
nil: Ker ni javni ljudski shod, se mi
glasovanja resolucije ne udeležimo.
Pozivljamo torej naše somišljenike, da
pustimo nje same glasovati, mi pa
zapustimo dvorano. — Takoj se je
izpraznila dvorana in ostalo je samo
15 do 20 klerikalcev, kateri so potem
lahko sklepali resolucije v prazni
dvorani. Ta klerikalni shod je poka-
zal, da ti gospodje nimajo ničesar
več za iskati na Jesenicah, pokazal
je tudi disciplino zavednega proletar-
ijata!

Št. Lenart v Slov. Goricih.

Shod v Št. Lenartu v Slov. Gori-
cih se je vršil 14. t. m. Bil je dobro
obiskan, tudi od nasprotnih strank, a
proti izvajanjem govornikov ni bilo
slišati nobenega ugovora, ker se ni
dalo najti stvarnih protargumentov.
Začeti se bo zjasnilo tudi v teh čr-
nih, klerikalnih trdnjavah, seveda ne
v glavah tistih bogatih
posestnikov, ki ne vedo več, koliko
niti da imajo, dočim ubogi viničar in
mali kmet gotovo že uvideva, kam
ga je vodila doslej kapitalistična
agrarna politika.

Ljudske stranke. O novi samo-
stojni kmečki stranki, ki ji dirigira
dr. Kukovec, vodja liberalcev na Sp.
Štajerskem, o tej ni vredno izgubljati
besed.

To in ono.

Prodaja šelskega kopališča.
Dunajska »Volkszeitung« poroča,
da bodo prodali kopališče šel nizo-
zemskemu konzorciju za 1.200.000
nizozemskih goldinarjev, t. j. okoli
22 milijonov kron. Šelska občina na-

merava prodati Nizozemcem kopa-
liški dom, bivša nadvojvodinja Ma-
rija Valerija pa bivšo cesarsko vilo s
parkom. Holandski konzorcij name-
rava urediti v šlu igralnice. Konec
slave za nov Monte Carlo!!

Ekspedicija na lužni tečaj.

»Daily News« poročajo: Načrt,
ki spominja na drzne ideje Julesa
Vernea, se bo izkušal izvršiti me-
seca junija leta 1920. M. John L. Co-
pe, ki se je v letih 1914—1917 ude-
ležil takozvane transantarktične
ekspedicije, namerava prodrati v le-
talu do južnega tečaja, da izpolni
delovanje prejšnjih raziskovalcev,
razkrije nove kraje in se temeljito
spozna polarno ozemlje.

Izdajatelj: Josip Petejan.
Odgovorni urednik: Rudolf Golouh.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Valentin Maček, tovarna v Domžalah 43.
pobiram vsako soboto v Ljubljani, Sv. Jakoba
trg, stare klobučevinaste (filcane) klobuke v
popravilo in tiste tudi vračam. Večjo mno-
žino tudi sprejemam po pošti. 570 8-2

Spalne in jedilne sobe, kuhinjske opreme,
postelje, spodnje in vrhne modroce, umivalnike, vsakovrstne
omare, mize in stole iz trdega in mehkega
lesa, priporočata brata Sever, zaloga po-
hištva in tapetniška delavnica, Ljubljana,
Kolizej. 577 10-4

Tapetnik Dragotin Puc, Ljubljana, Kolo-
zej, dvorska ulica št. 18,
prej v Trstu, se priporoča za vsa v tapet-
niško stroko spadajoča dela. 568 8-3

Posrtni zaslužek, lahek, hiter in dober,
dobe zanesljive in spre-
ne osebe (tudi otroci nad 14 let) s prodaj-
njem »Napreja«. Oni, ki se javijo osebno
prej, nastavljeni bodo vrhutega že na dobra
mesta. Zglasiti se je od 1/2 11. do 11. ure
dopolodne v upravi »Napreja«, Frančiškanska
ulica 61.

Čevlji (Goiserer) št. 41, močni, trpežni, skoro
novi, se ceno prodajo. Kje? pove
upravnistvo »Napreja«.

Pis otkrog treh metrov, pripraven za otroško
obleko, se odda. Naslov pove upra-
vnistvo »Napreja«.

Obleka za dečka, starega od 8 do 10 let,
dobro ohranjena, se ceno proda.
Pozve se naslov pri upravnistvu
»Napreja«.

Kolporteria za Celje iščemo.

Kdor želi prevzeti ta posel, naj se
zglasí pri sodrugu Josipu Marnu,
Celje, boln. blag., Vodnikova ul. 3.

Prva jugoslovanska prometna pisarna

v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 3/I.

prevzame izvrševanje vseh vrst reklamacij, revizijo tovornih
listov, daje informacije v vseh strokah železniškega prometa.
Gospodarski promet. 567 3-8

Naznanilo.

Tvrdba

R. Miklauc

se je preselila

iz dosedanjega trgovskega lokala v
lastne prostore

Pred Škofijo št. 3

Lingarjeva — Madarska ulica tik ško-
fijske palače, kjer se nahaja trgovina

pri „Škofu“.

Podpisani se zahvaljuje za izkazano za-
upanje ter se priporoča za mnogobrojen
obisk z zagotovilom najboljše postrežbe.

Spoštovanjem

R. Miklauc.

593 4-1

Prvovrstna
vozna kolesa
ter
plašče in cevi
in vsa zraven spadajoča dela
priporoča 583 3-2
IGN. VOK
specijalna trgovina s šivalnimi
stroji in kolesi
Ljubljana, Sodna ulica 7.

Več čevljarskih
pomočnikov
za novo delo sprejme
Andr. Ham,

Maribor, Veš injska ulica 13.

Ključavničar

starejši, izvežban v autogeničnem
rezanju in varjenju se išče 585 3-3
Elektrarna FALA ob Dravi.

Ključavničarje starejše,
dobro izvež-
bane za žele-
zokonstrukcije in izvežbanega stru-
garja za orodje išče 584 3-2
Elektrarna FALA ob Dravi.

Slavnemu občinstvu naznanjava, da
sva prevzela

gostilno „Narodni dom“
v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno
postrežbo, ter se priporočava za
mnogobrojen obisk.

Ivan in Ana Černe

z Goriškega. 538 15-8

Naročajte velezanimiv roman

E. Zola:

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

Cena 6 kron. 876 strani.

Naroča se pri upravnistvu »Napreja«.

Širite in naročajte „DEMOKRACIJO“!

F. POTOČNIK

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6

modni salon za dame in gospode

naznanja, da so iz Francije došli modni
zvezki za september in oktober (jesenska
sezija). Prosim vpogleda in naročil. Pre-
cizno krojaško delo. Naročila z dežele
se izvršujejo brez poizkušnje. Delo izvr-
šujejo krojaški pomočniki, izvežbani v
prvih inozemskih ateljejih. Naročila na
željo v osmih dneh. — Slavno občinstvo
opozarjam, da se moja delavnica nahaja
v prvem nadstropju in ne v pritličju.

595 3-8

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

ustanovljena od mestne občine Zagreba leta 1884

sprejema

v elementarnem in življenjskem oddelku

vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in naj-
modernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekte

katero pošilja in daje vsa potrebna pismena in ustmena pojasnila

Glavno zastopstvo za Slovenijo,
Stari trg št. 11 Ljubljana Stari trg št. 11.

Sprejemamo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velika zaslužka

Banatsko moko

prodaja v komisiji, samo na cele vreče, dokler traja zaloga.
BALKAN, trg. šped. in kom. del. dr., Ljubljana, Dnajska cesta 33.

DRVA

mehka in trda, vsako mno-
žino, pripelje na dom družin

„IMPEX“

Mahrova hiša, Krekov trg
št. 10, I. nadstr. 575 10-4

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopolodne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred
prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

61